

« [...] Επιθυμώ σήμερα να επαναλάβω ενώπιόν σας τη διαβεβαίωση ότι κορυφαία προτεραιότητά μου αποτελεί η επίλυση του Κυπριακού εντός του συμφωνημένου πλαισίου, ώστε να γίνει επιτέλους η παιρίδα μας ένα επανενωμένο, ελεύθερο, σύγχρονο, ευρωπαϊκό κράτος, η κοινή παιρίδα ευημερίας και ασφάλειας για όλους τους νόμιμους πολίτες του, χωρίς καμιά διάκριση.

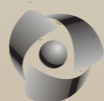
Δεν έχω φυσικά ψευδαισθήσεις. Γνωρίζω ότι την ίδια ακριβώς διαβεβαίωση έδωσαν όλοι οι προκάτοχοί μου, τους οποίους μνημονεύω με σεβασμό: Τον πρώτο Πρόεδρο, Αρχιεπίσκοπο Μακάριο, τον Σπύρο Κυπριανού, τον Γιώργο Βασιλείου, τον Γλαύκο Κληρίδη, τον Τάσσο Παπαδόπουλο, τον Δημήτρη Χριστόφια και τον απερχόμενο Πρόεδρο Νίκο Αναστασιάδη. Όλοι τους αποχώρησαν από την Προεδρία χωρίς να πειύχουν το ειδικρηνές όραμα της ελευθερίας και της επανένωσης για την παιρίδα μας, αν και το ήθελαν με όλο τους το είναι.

Και αυτό γιατί οι αξιώσεις της τουρκικής πλευράς ήταν πέραν των δικών μας ορίων και πέραν των ορίων που η δημοκρατία και τα ανθρώπινα δικαιώματα επιβάλλουν για κάθε σύγχρονη, δημοκρατική χώρα και τους πολίτες της. Παρά τους συμβιβασμούς που έγιναν διαχρονικά από τη δική μας πλευρά ακόμη και μετά τον ιστορικό συμβιβασμό της Διζωνικής Δικοινοτικής Ομοσπονδίας, ο τουρκικός μαζικισμός δεν επέτρεψε την ευόδωση καμίας προσπάθειας κατά τρόπο που να διασφαλίζει τα συμφέροντα όλων των νομίμων κατοίκων της χώρας και κανενός άλλου, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι η δική μας πλευρά δεν περιέπεσε ποτέ σε κανένα σφάλμα ή παράληψη.

Με τη λύση του Κυπριακού, η Κυπριακή Δημοκρατία θα μετεξελιχθεί για να αποτελέσει το κοινό μας σπίτι εντός της μεγάλης Ευρωπαϊκής οικογένειας. Αυτή είναι η λύση που οραματιζόμαστε.

Τέλος, θα ήθελα να κάνω ιδιαίτερη αναφορά στους απόδημους μας, στην ομογένειά μας με τους οποίους είχα την ευλογία να συνεργαστώ, διαβεβαιώνοντάς τους για την ειδικρηνή μου επιθυμία για περαιτέρω σύμφιξη των δεσμών μας. [...]

Νίκος Χριστοδουλίδης, Πρόεδρος της Κυπριακής Δημοκρατίας
Απόσπασμα ομιλίας ενώπιον της Βουλής των Αντιπροσώπων
Φεβρουάριος 2023

ΓΤΠ 75/2023 – 7.000
Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών, Κυπριακή Δημοκρατία
www.pio.gov.cy
Εκτύπωση: Τυπογραφείο Κυπριακής Δημοκρατίας

ΚΥΠΡΟΣ

ΑΚΟΜΑ ΥΠΟ ΚΑΤΟΧΗ ΑΚΟΜΑ ΔΙΑΙΡΕΜΕΝΗ

1974-2023

ΚΥΠΡΟΣ 1974-2023

ΑΚΟΜΑ ΥΠΟ ΚΑΤΟΧΗ ΑΚΟΜΑ ΔΙΑΙΡΕΜΕΝΗ

Τον Ιούλιο του 1974 η Τουρκία εισέβαλε στην Κυπριακή Δημοκρατία, παραβιάζοντας τον Καταστατικό Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών και τις βασικές αρχές του διεθνούς δικαίου. Πέρα από τον απέραντο ανθρώπινο πόνο και τις τεράστιες υλικές απώλειες που προκλήθηκαν, οι οδυνηρές συνέπειες της εισβολής και της επακόλουθης βίαιης διαίρεσης και παράνομης στρατιωτικής κατοχής από την Τουρκία είναι ακόμα αισθητές, αφού:

- Επί 49 συναπτά έτη, η διά της βίας τεχνητή διαίρεση της Κύπρου και του λαού της παραμένει.
- Πάνω από 36% του κυρίαρχου εδάφους της Κυπριακής Δημοκρατίας βρίσκεται ακόμα υπό παράνομη στρατιωτική κατοχή από την Τουρκία, με την παρουσία χιλιάδων βαριά εξοπλισμένων τουρκικών στρατευμάτων να καθιστούν το κατεχόμενο μέρος της Κύπρου, αναλογικά, μια από τις πιο στρατιωτικοποιημένες περιοχές του κόσμου.
- 200.000 Ελληνοκύπριοι, περισσότεροι από το ένα τρίτο του συνολικού πληθυσμού, οι οποίοι εκδιώχθηκαν βίαια από το κατεχόμενο τμήμα της Κυπριακής Δημοκρατίας, όπου αποτελούσαν το 70% περίπου του πληθυσμού, στερούνται ακόμα του δικαιώματος επιστροφής στα σπίτια και τις περιουσίες τους.
- Περισσότερα από 750 άτομα, πολίτες και στρατιώτες, είναι ακόμα αγνοούμενοι, καθώς η τουρκική πλευρά αρνείται να συνεργαστεί πλήρως για τη διακρίβωση της τύχης τους.
- Λιγότεροι από 400 Ελληνοκύπριοι και Μαρωνίτες, από τις 20.000 που αριθμούσαν στο τέλος Αυγούστου του 1974, παραμένουν εγκλωβισμένοι στα χωριά τους, που είναι ακόμα υπό κατοχή, ζώντας υπό συνθήκες καταπίεσης και στέρσης.
- Ο δημογραφικός χαρακτήρας και η πληθυσμιακή ισορροπία της Κύπρου έχουν αλλοιωθεί, λόγω της παράνομης μαζικής μεταφοράς εποίκων από την Τουρκία στις κατεχόμενες περιοχές καθώς και της μετανάστευσης χιλιάδων Τουρκοκυπρίων από το νησί μετά την τουρκική εισβολή. Ως εκ τούτου, οι Τουρκοκύπριοι είναι σήμερα πολύ λιγότεροι από τα στρατεύματα και τους εποίκους από την Τουρκία, αποτελούν δηλαδή τη μειονότητα στις κατεχόμενες περιοχές.
- Συνεχίζονται ο σφετερισμός ελληνοκυπριακών περιουσιών με παράνομες ανοικοδομήσεις σε ελληνοκυπριακή γη και οι παράνομες πωλήσεις περιουσιών Ελληνοκυπρίων που εκδιώχθηκαν από τα σπίτια τους μετά την τουρκική εισβολή.
- Ανεκτίμητοι εκκλησιαστικοί και αρχαιολογικοί θησαυροί που ανήκουν στην παγκόσμια πολιτιστική κληρονομιά εξακολουθούν να κινδυνεύουν, ενώ πολλές εκκλησίες, μνημεία, κοιμητήρια

και αρχαιολογικοί χώροι έχουν καταστραφεί, βεβηλωθεί ή λεηλατηθεί. Πολλά μνημεία στην κατεχόμενη περιοχή της Κύπρου αποτέλεσαν εσκεμμένα στόχο μιας συνεχιζόμενης καταστροφής και περισσότερα από 60.000 πολιτιστικά αντικείμενα έχουν μεταφερθεί λαθραία και πωλούνται παράνομα στο εξωτερικό. Περισσότερες από 550 εκκλησίες και μοναστήρια έχουν λεηλατηθεί, καταστραφεί ή βεβηλωθεί και πάνω από 20.000 εικόνες, ιερά σκεύη, ευαγγέλια και άλλα αντικείμενα έχουν εξαφανιστεί. Οι εκκλησίες έχουν μετατραπεί σε τζαμιά, μουσεία, χώρους διασκέδασης, ξενοδοχεία, στρατόπεδα, αποθήκες, ακόμη και αχυρώνες, ενώ οι ανεκτίμητες εικόνες και τοιχογραφίες τους αφαιρέθηκαν και πωλήθηκαν παράνομα στο εξωτερικό.

Μια σειρά από ψηφίσματα της Γενικής Συνέλευσης και του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και ψηφίσματα που υιοθετήθηκαν από άλλους διεθνείς οργανισμούς, αντανάκλουν την παγκόσμια καταδίκη της τουρκικής εισβολής και τις συνακόλουθες επιθετικές ενέργειες εναντίον της Κυπριακής Δημοκρατίας. Μέσω των ψηφισμάτων απαιτείται, μεταξύ άλλων, η αποχώρηση των ξένων στρατευμάτων, η ασφαλής επιστροφή των προσφύγων στα σπίτια τους και η διακρίβωση της τύχης των αγνοουμένων. Επιπρόσθετα, ζητείται ο σεβασμός των ανθρωπίνων δικαιωμάτων όλων των Κυπρίων καθώς και ο σεβασμός της ανεξαρτησίας, της κυριαρχίας και της εδαφικής ακεραιότητας της Κύπρου.

Στην απόφασή του για την 4η Διακρατική Προσφυγή της Κύπρου κατά της Τουρκίας στις 10 Μαΐου 2001, το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων καταδίκασε την Τουρκία για συνεχείς

παραβιάσεις των ανθρωπίνων δικαιωμάτων στην Κύπρο. Η εν λόγω απόφαση ενισχύεται από την απόφαση του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων της 12ης Μαΐου 2014, σύμφωνα με την οποία το Δικαστήριο έκρινε ότι η Τουρκία πρέπει να πληρώσει στην Κύπρο €30 εκατ. για την ηθική βλάβη που υπέστησαν οι συγγενείς των αγνοουμένων και €60 εκατ. για την ηθική βλάβη που υπέστησαν οι εγκλωβισμένοι Ελληνοκύπριοι κάτοικοι της χερσονήσου της Καρπασίας.

Ένας νέος γύρος συνομιλιών για επίτευξη μιας συνολικής διευθέτησης του κυπριακού προβλήματος άρχισε τον Σεπτέμβριο του 2013 και διεξήχθη, όπως όλοι οι προηγούμενοι γύροι, υπό την αιγίδα της αποστολής καλών υπηρεσιών του Γενικού Γραμματέα των Ηνωμένων Εθνών. Σε αυτό το πλαίσιο, στις 11 Φεβρουαρίου 2014, οι ηγέτες των δύο κοινοτήτων υιοθέτησαν Κοινή Δήλωση στην οποία, μεταξύ άλλων, επιβεβαιώθηκε η βάση της διευθέτησης, δηλαδή η διζωνική, δικινοική ομοσπονδία με πολιτική ισότητα, όπως καθορίζεται στα ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών και στις Συμφωνίες Υψηλού Επιπέδου. Επιβεβαιώθηκε, επίσης, ότι η όποια διευθέτηση θα πρέπει να διασφαλίζει το κοινό μέλλον όλων των Κυπρίων εντός της ΕΕ.

Από τον Μάιο του 2015 μέχρι τον Ιούνιο του 2017, οι διαπραγματεύσεις προχώρησαν εντατικά και σημειώθηκε σημαντική πρόοδος σε σημαντικό αριθμό θεμάτων. Δυστυχώς, η Διεθνής Διάσκεψη για την Κύπρο, που διεξήχθη στο Κραν Μοντανά της Ελβετίας (28 Ιουνίου - 07 Ιουλίου 2017) και επικεντρώθηκε κυρίως στα θέματα της ασφάλειας και των εγγυήσεων μετά τη διευθέτηση, κατέληξε χωρίς αποτέλεσμα, λόγω της επιμονής της Τουρκίας να έχει το δικαίωμα μονομερούς επέμβασης στην Κύπρο, να διατηρήσει ένα αναχρονιστικό σύστημα εγγυήσεων και μόνιμη παραμονή στρατευμάτων στην Κύπρο μετά τη λύση.

Κατά την Άτυπη Διάσκεψη της Γενεύης, η οποία συνήλθε στις 27-29 Απριλίου 2021, προκειμένου να εξευρευθεί κοινό έδαφος για την επανέναρξη ουσιαστικών συνομιλιών με στόχο την εξεύρεση λύσης στο πλαίσιο των αποφάσεων των Ηνωμένων Εθνών, των ψηφισμάτων του Συμβουλίου Ασφαλείας, των συμφωνιών κορυφής, και των κατά καιρούς συγκλίσεων, η Τουρκία και η τουρκοκυπριακή ηγεσία, περιφρονώντας τον Καταστατικό Χάρτη, τα ψηφίσματα και τις αποφάσεις του ΟΗΕ, αξίωσαν όπως η οποιαδήποτε διαπραγμάτευση θα έπρεπε να έχει ως προϋπόθεση την αναγνώριση των κυριαρχικών δικαιωμάτων της τουρκοκυπριακής κοινότητας, με απώτερο στόχο την επίτευξη λύσης που θα βασίζεται στην αναγνώριση δύο κρατών. Μια αξίωση που δεν είναι μόνο ενάντια στο διεθνές δίκαιο και τους όρους εντολής του ΓΓ, αλλά και ξεκάθαρα αντίθετη στη βούληση του Κυπριακού λαού.

Επιπλέον, η Τουρκία προχώρησε στη δημιουργία νέων τετελεσμένων στα κατεχόμενα εδάφη της Κύπρου, ανακοινώνοντας περαιτέρω παράνομες ενέργειες στα Βαρώσια, μια περιφραγμένη περιοχή της Αμμοχώστου. Αυτές οι ενέργειες που αντιβαίνουν σε σαφή ψηφίσματα του Συμβουλίου Ασφαλείας των Ηνωμένων Εθνών που απαγορεύουν την αλλαγή στο στάτους κβο των Βαρωσίων, καταδικάστηκαν εκ νέου με Προεδρική Διακήρυξη του Συμβουλίου Ασφαλείας που εκδόθηκε στις 23 Ιουλίου 2021, η οποία ζήτησε την άμεση αντιστροφή όλων των παράνομων ενεργειών και τον πλήρη σεβασμό των σχετικών ψηφισμάτων του ΟΗΕ, συμπεριλαμβανομένης της μεταβίβασης των Βαρωσίων υπό τη διοίκηση των Ηνωμένων Εθνών. Οι πρόσφατες προκλήσεις από την Τουρκία επηρεάζουν αρνητικά τις προσπάθειες του Γενικού Γραμματέα του ΟΗΕ και της διεθνούς κοινότητας να δημιουργήσουν συνθήκες που ευνοούν την επανέναρξη ουσιαστικών διαπραγματεύσεων.